

електронне середовище [6], що цілком відповідає реальному стану, в якому опинилося суспільство в умовах карантину. Вже сьогодні заклади вищої освіти впритул підійшли до розробки нової парадигми Smart-освіти, побудованої на використанні інформаційно-комунікаційних, мобільних, сенсорних та інших технологій, в основі яких лежать технологічні, організаційні та педагогічні складові.

Література

1. Василенко А. SMART-освіта як чинник інноваційного розвитку суспільства [Електронний ресурс] / А. Василенко // Матеріали міжнар. наук.-метод. конф. «SMART-освіта. Ресурси та перспективи», (Київ, 16–17 жовтня 2014 р.). – Режим доступу: <https://knteu.kiev.ua/file/MTc=/27c76eed8882ee254a932fe741d16af7.pdf>.
2. Smart-технології в Україні і світі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://molodi.in.ua/smart-tehnolohiji/>
3. Ушинский К. Д. Педагогические сочинения [Текст]: в 6-ти т. Т. 1 / К. Д. Ушинский; сост. С. Ф. Егоров. – М.: Педагогика, 1988. – 414 с.
4. European Investment Bank. JESSICA for Smart and Sustainable Cities // Horizontal Study Smart Technology based Education and Training // Smart Digital Futures. - Amsterdam: IOS Press BV, 2014.
5. Розумна освіта для розумного суспільства – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://smarteducatoin.blogspot.com/2016/06/smart-education.htm>
6. Гуревич Р. С. Смарт-освіта – нова парадигма сучасної системи освіти / Р. С. Гуревич, М. Ю. Кадемія // Теорія і практика управління соціальними системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія. – 2016. –№ 4. – С. 71-78. № 4. С. 71- 78.

Ваніна Наталія Миколаївна,

кандидат економічних наук, доцент,
науковий співробітник лабораторії науково-методичного
супроводу підготовки фахівців у коледжах і технікумах
Інституту професійно-технічної освіти НАПН України

ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО ОСВІТЬОГО СЕРЕДОВИЩА В ЗАКЛАДАХ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

Сучасна система фахової передвищої освіти безпосередньо залежить від розвитку промисловості як в Україні, так і у світі. Для вирішення проблем трансформації освітнього простору професійна школа змушена розробляти відповідно до сучасних вимог відповідні механізми і технології викладання.

Традиційні освітні технології та методи спрямовані на отримання нових знань і вмінь епізодично, в основному під час проходження виробничих практик або виконання курсового проектування і не дають випускникові можливості стати конкурентоспроможним, гнучко орієнтуватися на ринку праці та продовжувати навчання у вищій школі [1].

Застосування інновацій в освіті є основою підвищення її якості й доступності, закладених у Національній стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 року [2].

Г.А. Пухальська стверджує, що «інноваційна освітня діяльність передбачає ... не лише створення та поширення новизни, а і зміни в способі діяльності, стилі мислення учасників навчально-виховного процесу. Основною характеристикою інноваційної педагогічної діяльності вищого навчального закладу є підвищення результативності освітнього процесу» [3].

У нашій системі освіти склалися три основні форми взаємодії учнів і викладачів:

- пасивний метод, де викладач спілкується зі студентом в односторонньому порядку;
- активний метод: двосторонній зв'язок між студентом і викладачем;
- інтерактивний метод: багатосторонній зв'язок між учасниками освітнього простору.

Педагог може аналізувати й класифікувати проблему незацікавленості молодого покоління в навчанні, прагнути трансформувати наявну систему освіти і сприяти тому, щоб учні виявляли інтерес до навчання.

Сучасна модель фахової передвищої освіти повинна розроблятися з урахуванням семи основних принципів інноваційного навчання:

1. Студенти повинні бути в центрі того, що відбувається в аудиторії, здійснювати діяльність, спрямовану на зростання їх зусиль на здобуття нових знань. Вони повинні активно брати участь у навчанні, щоб стати самостійними, здатними контролювати свої емоції й мотивації в процесі навчання, ставити цілі та контролювати власний процес навчання.

2. Навчання є соціальною практикою і не може проходити самотужки. За своєю природою ми – соціально активні громадяни і вчимося взаємодіяти, підштовхувати один одного до вирішення проблем. Структурована спільна групова робота корисна для всіх здобувачів освіти.

3. Емоції є невіддільним складником навчання. Студенти краще сприймають ідеї, коли вони взаємодіють між собою, мотивуючи один одного і пізнаючи запропонований матеріал. Роль емоцій і мотивації на занятті ґрунтовно проаналізовані в педагогічній науці, проте іноді не враховується те, що ці складники навчання є «гнучкими», вони можуть як підвищуватися, так і знижуватися у зв'язку з різними обставинами. Більшість викладачів знають, якщо студент чимось засмучений, щось сталося в сім'ї або в групі, він не буде добре сприймати матеріал. Підтримка мотивації студентів має бути початком навчання. Якщо студенти розуміють, для чого їм необхідно навчання, воно стає для них більш значущим.

4. Ті, хто навчаються, відрізняються один від одного, а інноваційне середовище навчання відображає різний досвід і попередні знання, з якими студент приходить на заняття.

5. Студенти повинні бути завантажені, але раціонально. Дуже важливо знайти «золоту середину» для кожного. Викладачам не варто допускати

перевантажень. Студенти повинні відчувати як академічні успіхи, так і проблеми під час занять.

6. Оцінка повинна оцінювати якість заняття. Вона дуже важлива, але тільки для того, щоб оцінити, як структурувати поточне заняття, щоб отримати максимальну ефективність на наступному занятті, яке повинно бути осмисленим, змістовним і формувати середовище навчання.

7. Навчання повинно проходити таким чином, щоб здійснювався зв'язок між дисциплінами, воно повинно також охоплювати реальний світ майбутньої професії. Навчання не може бути значущим, якщо студенти не розуміють, для чого можуть бути корисні знання, як їх можна застосувати в професійній діяльності. Розуміння зв'язків між дисциплінами дозволяє сформувати комплексне уявлення про спеціальність.

Викладач має дотримуватися цих принципів, але їх досить важко досягти в межах наявних моделей освіти, які є статичними, бюрократичними і нездатними до змін. Ці бар'єри необхідно долати для досягнення цілей, поставлених перед нашою країною і системою освіти.

Для створення інноваційного освітнього середовища та сприяння позитивній динаміці освітнього процесу пропонується проводити щорічне анкетування студентів усіх курсів за п'ятьма критеріями:

1. Зацікавленість студентів у навчанні.
2. Задоволеність студентів емоційним фоном заняття.
3. Розуміння зв'язку навчання з майбутньою професійною діяльністю.
4. Перевантаженість студентів.
5. Задоволеність студентів успішністю.

Зацікавленість у навчанні та задоволеність усіх учасників освітнього процесу своїми успіхами сприяє підвищенню кваліфікації та конкурентоспроможності випускників, готових працювати на сучасному ринку праці.

Інноваційне освітнє середовище в коледжі дозволить розвинути міждисциплінарне оволодіння професійними знаннями і вміннями, стійкість комунікації всередині групи й, відповідно, готовність випускників до прийняття управлінських рішень та роботи в умовах інноваційних методів сучасного виробництва. Отже, студенти мають набути ті якості, що необхідні в процесі професійного становлення в століття стрімкого технічного прогресу.

Література

1. Інноваційні технології навчання: навч. посібн. для студ. вищих технічних навчальних закладів / [Кол. авторів; відп. ред. Бахтіярова Х.Ш.; наук. ред. Арістова А.В.; упорядн. словника Волобуєва С.В.]. Київ : НТУ, 2017. 172 с.

2. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/344/2013#Text>

3. Пухальська Г.А. Інноваційні педагогічні технології. URL: <http://mood.glau.kr.ua/course/info.php?id=280>